

Aanpak post Corona gemeente Roermond: “klaar voor de herstart”

De bestaande aanpak van de crisis

De coronapandemie en de bestrijding daarvan heeft impact op ieders leven. Iedereen heeft een eigen verhaal, en ideeën over hoe we verder kunnen. Als gemeente zijn we continue op zoek naar ideeën voor herstel en vernieuwing. Hoe behouden en versterken we de goede dingen en hoe bieden we problemen het hoofd? Hoe reageren we alert op de huidige crisis?

Acteren binnen een crisis betekent ook handelen in onzekerheid. Er is veel meer dat we niet weten, dan wat we wel weten. Vaak is de situatie complex, moet er snel worden geschakeld en moet er onder grote tijdsdruk besluiten worden genomen. Schakelen van lokaal maatwerk naar centrale maatregelen en weer terug is aan de orde van de dag. Geleerde lessen hebben ons als gemeente geholpen om responsief, wendbaar en slagvaardig op te treden.

De gemeente Roermond heeft in het afgelopen jaar het nodige gedaan om de gevolgen van de coronacrisis te beperken en noodzakelijke ontwikkelingen te versnellen. Zo zijn er maatregelen getroffen ter ondersteuning van de culturele infrastructuur, sportinstellingen en de sociaal-maatschappelijke en economische infrastructuur. Ook zijn er specifieke maatregelen getroffen voor ondernemers zoals belastingmaatregelen en uitbreidingsmogelijkheden in de openbare ruimte.

In de aanpak van de coronacrisis in het afgelopen jaar hebben we laten zien dat wij alert en adequaat kunnen handelen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en het uitvoeren van rijksregelingen. Inwoners, ondernemers en organisaties konden erop rekenen dat wij, binnen de gestelde kaders, de helpende hand boden daar waar het nodig was.

Het afgelopen jaar heeft het college dan ook al veel maatregelen genomen gericht op helpen, ondersteunen en het bieden van perspectief. We hebben daarbij gebruik gemaakt van de middelen die beschikbaar zijn gesteld in het coronafonds en de middelen die door het Rijk voor dit doel

Het coronafonds is in het afgelopen jaar ingezet om de volgende doelen te bereiken:

1. Om maatregelen te nemen voor het realiseren van de 1,5 meter maatschappij in de Openbare ruimte of innovaties in het kader van "het nieuwe normaal" en de periode na Corona.
2. Ondersteuning van organisaties (rechtspersonen) die door de coronacrisis nadelige effecten ondervinden (noodfonds), waarvoor de organisaties geen beroep kunnen doen op andere steun maatregelen (Verordening Coronafonds).
3. De gederfde inkomsten voor de begroting 2020 van de gemeente Roermond op te vangen die rechtstreeks verband houden met de coronacrisis.

Dat hebben we niet alleen gedaan. We realiseren ons dat we niet alle negatieve gevolgen van de crisis als gemeente alleen kunnen bestrijden. We hebben onze partners hierbij nodig en zoeken daarom naar allianties. Dit vanuit onze overtuiging dat maatregelen op die manier meer effect hebben, dat we op die manier samen meer middelen kunnen mobiliseren en dat we ook tot betere uitvoering komen. Kortom, omdat we denken samen sterker uit de crisis te komen.

Als voorbeeld noemen we het initiatief in de regio Midden-Limburg waarbij samen met de partners op het gebied van arbeidsmarkt, economie en onderwijs hard is gewerkt aan het opstellen van plannen en het starten met de uitvoering om de problemen op de arbeidsmarkt als gevolg van de coronacrisis aan te pakken. Dit gebeurt vanuit de arbeidsmarktregio en heeft uiteindelijk geleid tot het plan “Met veerkracht uit de crisis”. Vergelijkbare initiatieven vinden ook plaats op andere beleidsterreinen waarbij we samen met onze partners/stakeholders op zoek zijn naar de juiste interventies

De huidige tijd vraagt om verder doorpakken. Dat hebben we al laten zien door als één van de eerste gemeente met een coronafonds te gaan werken. De komende periode gaan we dan ook door op de ingeslagen weg, waarbij we ook gaan kijken naar mogelijke effecten op de langere termijn. De resultaten en de ervaringen in het afgelopen jaar hebben ons doen inzien dat er wellicht meer nodig is dan de huidige maatregelen.

We maken daarbij gebruik van de huidige overlegstructuren en de ervaringen, de inbreng en de expertise van onze partners/stakeholders. Deze aanpak levert ons een breed scala op aan inzichten, aan opinies, en suggesties voor mogelijke oplossingen. Onze aanpak is gericht op het bestrijden van de huidige crisis. Actuele ontwikkelingen zullen we nauwgezet volgen en zullen daar waar nodig leiden tot kort cyclische interventies. Op onderdelen neemt de desbetreffende portefeuillehouder daarin het initiatief. We zien het als een collectieve opgave om te acteren op de grote gevolgen van Corona op de Roermondse samenleving, ondernemers, (culturele)organisaties, verenigingen en inwoners. Dit betekent dat we over de volle breedte van het gemeentelijke domein de gevolgen en instrumenten op een integrale manier en in samenhang zullen bekijken. Dit vanuit onze overtuiging dat als we de energie en de goede intenties bij elkaar brengen we stappen vooruitzetten in het verminderen van de negatieve gevolgen van de crisis.

De herstelaanpak.

Tegelijkertijd blikken we verder vooruit. Deze crisis heeft brede gevolgen. Welke, dat kunnen we nog niet precies inschatten. Het is de vraag of het “oude normaal” weer in dezelfde vorm terugkeert.

We constateren dat langzamerhand de fase nadert waarbij we de acute crisis achter ons laten en we gaan werken aan een herstart. Het behoudt van maatschappelijk draagvlak onder de burgers en het vertrouwen in de gemeente is daarbij cruciaal.

Om zicht te krijgen op de mogelijke gevolgen van de pandemie is er in de afgelopen periode een impact analyse uitgevoerd. De terreinen die mogelijk worden geraakt als gevolg van deze pandemie zijn gekoppeld aan Roermondse data.

Het beeld dat daarbij naar voren komt is dat aan de hand van de thans beschikbare data de huidige maatschappelijke impact minder ernstig lijkt dan verwacht. Zo is bv. de toename van het aantal bijstandsuitkeringen, de werkloosheid, het aantal faillissementen tot op heden beperkt. Onderzoek leert dat dit een beeld is dat ook elders in het land naar voren komt. In het recent verschenen rapport van de VNG, opgesteld door de commissie Depla, wordt dit beeld bevestigd maar wordt ook de vrees geuit voor een “stilte voor de storm”. Er wordt ernstig rekening gehouden met het feit dat de mogelijke effecten pas later optreden, bijvoorbeeld bij het stopzetten van de steunpakketten. Ook wordt aangegeven dat mogelijke consequenties van de pandemie op dit moment moeilijk te traceren zijn

hetgeen niet betekent dat ze zich niet voordoen. Sommige ontwikkelingen moeten zich nog uitkristalliseren.

Als college willen we voorbereid zijn op de gevolgen van de crisis op de langere termijn. We gaan de ontwikkelingen op de voet volgen en zoeken daarbij de balans tussen de bereidheid om als gemeente te helpen en te vertrouwen op de eigen kracht van de stad.

We kiezen daarom voor een opgavegerichte aanpak. Concreet betekent het dat we er niet voor kiezen om aan de voorkant een breed uitgemeten plan te gaan schrijven. De beweging die we willen maken is dat in gezamenlijkheid het “wat” en het “hoe” zal worden bepaald. Onze inzet is erop gericht dat we draagvlak creëren voor een gezamenlijke visie, de ideeën en de aanpak en daarbij op zoek gaan naar voldoende en competente partners. Daarbij zullen we ons steeds de vraag stellen wat de toegevoegde waarde c.q. de rol en verantwoordelijkheid is van onze gemeente. We streven naar een breed commitment voor de gekozen aanpak en het te behalen resultaat. We willen gebruik maken van de veerkracht van onze gemeente door krachten te bundelen en gebruik te maken van de aanwezige expertise in onze samenleving en onze organisatie.

Doel van de herstel aanpak

- Bepalen van de herstelstrategie en acties voor de korte termijn 2021-2022
- Leveren van input voor de meer lange termijn acties gericht op herstel.
- Inzicht in de wijze waarop we opgavengericht gaan (samen)werken om de plannen te kunnen realiseren.

Hoe gaan we dat doen

We starten we per direct met het inrichten van gesprekssessies waarbij we zoals gezegd gebruik maken van de al bestaande overlegstructuren. Aan de hand van deze gesprekssessies gaan we gezamenlijk met onze stakeholders de gevolgen van de pandemie in beeld brengen. De input van deze gesprekken onderbouwen we met de data uit de impactanalyse.

Voor deze gesprekken worden in samenspraak met de desbetreffende portefeuillehouder partners uitgenodigd die creatief met ons mee kunnen denken over de hoofdlijnen van inhoud, de verbinding en samenhang tussen de verschillende thema's en het inrichten van een creatief proces gericht op de totstandkoming van een herstel aanpak voor de stad. Partners die hierin ook een actieve rol willen en kunnen pakken.

Tijdens deze gesprekken zullen we ons onder andere de vraag stellen wat op dit moment herstel mogelijk belemmert of kan versnellen en zullen we beoordelen of op basis hiervan tijdig (tijdelijke) maatregelen moeten worden genomen. Onze gezamenlijke inzet is gericht op het zoveel mogelijk herstellen van daar waar achterstand is opgelopen maar ook richten we ons op het stimuleren van gewenste vernieuwingen en innovaties die kunnen bijdragen aan het herstel.

Tijdens deze gesprekken zal ook in gezamenlijkheid bepaald worden wat de vervolgstappen zijn. Er zal inzichtelijk worden gemaakt wat het beoogde eindresultaat is, hoe de weg ernaartoe er uitziet en wat daarin ieders rol en verantwoordelijkheid is.

Belangrijk is ook dat alle acties die op korte termijn besluitvorming vragen, regulier worden opgepakt. Dus gedurende de dialoog met de stad blijven we werken aan de korte termijn-aanpak.

Rol gemeenteraad

Er ligt op dit moment nog geen vastomlijnd plan of begroting. Dit past ook niet bij de aard van een crisis- en herstel aanpak. Een dergelijke aanpak vraagt juist om te kunnen inspelen op acute vraag, ruimte voor nieuwe ideeën, creativiteit en het leveren van maatwerk, gezien alle onzekerheden die op dit moment zijn.

We leggen aan de raad een aantal kaders voor die het college voldoende armslag bieden om als zodanig te kunnen acteren. Aan de hand van de reguliere P en C cyclus zal verantwoording worden afgelegd over de inzet van de middelen.

De eerdergenoemde impactanalyse zal tijdens een interactieve bijeenkomst (werksessie) aan de raad worden voorgelegd waarbij we aan de hand van de verschillende thema's de onderlinge dialoog willen laten plaatsvinden en in gezamenlijkheid de kaders willen bepalen. Periodiek willen we de kaders tegen het licht houden in werksessies (doen de kaders nog recht aan de actuele situatie waarin we als stad verkeren). De verwachting is dat een interval van eens per kwartaal hiervoor een goede aanpak zou zijn. Met deze aanpak komen we ook tegemoet aan de uitvoering van de motie "Lokale denktank"

De kaders voor deze aanpak

De volgende kaders worden in ieder geval aan de voorkant voorgesteld:

- Er ligt een causaal verband tussen de voorgestelde aanpak en de directe gevolgen van de pandemie.
- De aanpak moet kunnen rekenen op samenwerking met en draagvlak van onze partners in de stad.
- De aanpak richt zich niet op inkomensondersteunende interventies
- De doeluitkeringen (middelen gekregen van het rijk) worden voor het desbetreffende doel ingezet.
- De resterende middelen uit het Coronafonds worden voor herstelaanpak ingezet.
- Noodsituaties vragen om maatwerk.

Hoe gaan we dit organiseren

De regie op deze aanpak ligt ambtelijk bij de opgavemanagers. Zij zullen de dialoog voeren met de stad daar waar nodig ondersteunt door de expertise die aanwezig is in de organisatie. De coördinatie van deze aanpak binnen het college ligt bij de Burgemeester.

Wat is het tijdspad

Zoals gezegd starten we per direct met de gesprekssessies.

Medio juni zal de eerst dialoogtafel met de gemeenteraad samen georganiseerd worden.

De herstelaanpak zal gaandeweg de rit vorm en inhoud krijgen. Wat uiteindelijk het eindresultaat wordt gaandeweg het proces duidelijk. Daar waar nodig zal dan ook de relatie worden gelegd met de begroting 2022. We streven ernaar om voor de zomer een eerste definitieve contouren van de aanpak met de gemeenteraad te delen.